

Zpráva o činnosti Lékového informačního centra za rok 2025

9.2.2026 - Kateřina Malá, Petra Rozsivalová, Tereza Hendrychová | Farmaceutická fakulta v Hradci Králové

Lékové informační centrum (LIC), společné pracoviště Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové (FAF UK) a Fakultní nemocnice Hradec Králové (FN HK), pokračovalo i v roce 2025 ve své klíčové roli poskytovatele kvalitních, vědecky podložených informací v oblasti farmacie. Jako jediné univerzitní centrum svého druhu v České republice přispívá k optimalizaci farmakoterapie konkrétních pacientů prostřednictvím vyhledávání, analýzy a interpretace odborných informací o léčivech na základě principů medicíny založené na důkazech.

Lékové dotazy v roce 2025

V roce 2025 bylo v LIC zpracováno celkem 21 lékových dotazů, které pokrývaly široké spektrum farmakoterapeutických témat. Nejčastěji se na LIC obraceli lékaři, kteří tvořili přibližně 59 procent všech tazatelů. Farmaceuti představovali 36 procent tazatelů. Zbývající dotazy pocházely od ostatních zdravotnických profesionálů. Dotazy přicházely z různých koutů České republiky, přičemž nejvíce jich bylo zasláno z Prahy a Středočeského kraje. Tazatelé byli jak z nemocničního prostředí, tak z oblasti ambulantní péče a lékáren. Dotazy se vyznačovaly vysokou odbornou náročností a často se týkaly specifických klinických situací, které vyžadovaly řešerše mnoha odborných informačních zdrojů, kritické hodnocení nalezených informací a v některých případech také konzultace s externími experty.

Nejčastěji řešené dotazy se zabývaly lékovými interakcemi, podáním léčiv v těhotenství a při kojení, optimalizací farmakoterapie u pacientů s konkrétními onemocněními a posuzováním nežádoucích účinků léčiv. Jedním z nejnáročnějších dotazů byla kontroverzní otázka na lékové interakce metamizolu, která si vyžádala více než 33 hodin čistého času na zpracování. Tazatelé se na LIC obraceli i s velmi specifickými otázkami, jako byla bezpečnost užívání kozlíku lékařského při kojení, strategie léčby Parkinsonova syndromu při současném onemocnění melanomem, nebo přítomnost želatiny a jiných vehikul živočišného původu v psychofarmakách. Dalšími zajímavými dotazy byla bezpečnost eltrombopagu v těhotenství, alternativní možnosti léčby idiopatické trombocytopenické purpury, doporučení vhodného laxativa pro pacientku s anamnézou opakované střevní neprůchodnosti, nebo možnosti půlení tablet Plaquenilu u těhotné pacientky se systémovým lupus erythematodes. Řešily se i dotazy týkající se polékové anémie v souvislosti s podáváním telmisartanu nebo doxazosinu, zvýšené hladiny testosteronu po doplňcích stravy, nebo rizika supraventrikulárních arytmií a serotoninového syndromu u pacienta léčeného Cipralexem a Brintellixem.

Zpracování jednoho dotazu bylo často časově velmi náročné a vyžadovalo detailní řešerši vhodné literatury. Průměrná doba na vyřešení jednoho dotazu v roce 2025 činila 616 minut, což odpovídá více než deseti hodinám práce. Medián doby zpracování byl 420 minut, tedy sedm hodin. Tato rozdílnost mezi průměrem a mediánem ukazuje, že několik velmi komplexních dotazů výrazně navýšilo průměrnou dobu řešení jednoho dotazu. Nejkratší dotaz, týkající se bezpečnosti užívání kozlíku lékařského při kojení, si vyžádal 90 minut. Tato data demonstrují, že LIC se zabývá velmi heterogenní skupinou problémů, od relativně jednoduchých otázek až po velmi komplexní farmakoterapeutické případy. Každý dotaz přitom projde nejen rukama řešitele, ale i připomínkami recenzenta. Běžnou součástí práce LIC jsou i konzultace s externími subjekty, což potvrzuje komplexnost řešené problematiky a potřebu mezioborové spolupráce. U tří dotazů byla nutná

konzultace s expertem v dané problematice a v jednom případě proběhla konzultace s farmaceutickou firmou.

Řešitelé při své práci využívali širokou škálu odborných informačních zdrojů. Nejčastěji byly využívány databáze MEDLINE/PubMed, které byly použity v 18 z 21 případů. Souhrn údajů o přípravku (SPC) byl využit v 16 případech. Databáze UpToDate byla použita v 15 případech a databáze MICROMEDEX v 6 případech. Řešitelé tudíž primárně preferovali vědeckou literaturu a oficiální údaje o léčivých přípravcích, doplněné o faktografické databáze, které podávají souhrnné informace např. o použití konkrétních léčiv nebo terapií specifických nosologických jednotek. V daném roce mohli řešitelé využít i školení v prostředí databáze EMBASE zprostředkované Farmaceutickou fakultou UK.

Na činnosti LIC se aktivně podílelo 21 členů, zahrnujících akademické pracovníky Katedry sociální a klinické farmacie FAF UK se specializací v oborech klinická farmacie, praktické a nemocniční lékárenství či odborníka z farmaceutického průmyslu a zástupce tuzemských i mezinárodních odborných společností a postgraduální studenty v oboru klinická a sociální farmacie. Tým je doplněn o klinické farmaceuty Nemocniční lékárny FN HK a klinického farmakologa FN HK.

Spolupráce a prezentace činnosti LIC

LIC nadále rozvíjí spolupráci v oblasti farmakoterapie používané u těhotných a kojících žen, neboť tento projekt, stejně jako činnost LIC, jsou podpořeny grantově v rámci projektu BIPOLE (Biomedicínské indikátory pro personalizovanou medicínu), operačního programu Jana Amose Komenského. Byly tak například publikovány dva odborné články v časopise Česká a slovenská farmacie, indexovaném v databázi SCOPUS, a to: Zdroje dat a odborných informací o farmakoterapii v těhotenství a Zdroje dat a odborných informací o farmakoterapii v kojení. Články představují narativní přehledy dostupných odborných informačních zdrojů a zdůrazňují nutnost komplexního přístupu zahrnujícího systematické využití širokého spektra informačních zdrojů, multidisciplinární spolupráci a aplikaci principů medicíny založené na důkazech, což jsou klíčové principy, kterými se řídí i činnost LIC.

Členové LIC zapojení do problematiky těhotných a kojících žen vedle výzkumné činnosti využívají i zkušenosti z řešení lékových dotazů v LIC a v rámci projektu Mamaléky nabízí nově ženám po porodu bezplatné poradenství. V tomto roce tak bylo řešeno několik dotazů od pacientek, např. hodnocení bezpečnosti fenyklu v době kojení. Dále se LIC v listopadu 2025 prezentovalo na XXVII. sympoziu klinické farmacie René Macha, kde byl uspořádán workshop zaměřený na strategie vyhledávání a hodnocení informací o léčivech u těhotných a kojících žen.

V dubnu 2025 proběhla v rámci tematické konference Společnosti pro výživu prezentace činnosti LIC v oblasti doplňků stravy s názvem: „Doplňky stravy ve světle medicíny založené na důkazech: pohled farmaceuta doplněný o zkušenosti z Lékového informačního centra FAF UK a FN HK“.

V neposlední řadě LIC nabízí dvoudenní odborné stáže pro farmaceuty a lékaře, kteří by si chtěli prohloubit znalosti v oblasti informačních zdrojů a základů farmakoepidemiologie a zkusit si vyřešit některé lékové dotazy, které jsou do LIC zasílány. V rámci spolupráce s Univerzitou veterinárního lékařství a farmacie v Košicích se LIC v říjnu 2025 podílelo na organizaci týdenní odborné stáže podpořené programem Erasmus.

Závěr

Rok 2025 potvrdil nezastupitelnou roli LIC jako špičkového pracoviště poskytujícího podporu zdravotnickým profesionálům v oblasti farmakoterapie. Vysoká odborná úroveň, komplexnost

řešených dotazů a časová náročnost jejich zpracování svědčí o vysoké kvalitě poskytovaných služeb. Vedle znalosti principů práce s informačními zdroji a kritického hodnocení nalezených informací je třeba zdůraznit nutnost klinického úsudku a mezioborové spolupráce. Děkujeme všem, kteří s námi spolupracují a sdílejí tuto atraktivní práci s informacemi o léčivech.

Text: PharmDr. Kateřina Malá, Ph.D., PharmDr. Petra Rozsivalová, PharmDr. Tereza Hendrychová, Ph.D.

<https://www.faf.cuni.cz/Verejnost/Zpravy/2026/Zprava-o-cinnosti-Lekoveho-informacniho-centra?feed=Zpravy>